

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. c)

Matematică *M_tehnologic*

Model

Filiera tehnologică: profilul servicii, toate calificările profesionale; profilul resurse, toate calificările profesionale; profilul tehnic, toate calificările profesionale

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- 5p 1. Arătați că $\left(1 - \frac{1}{2}\right)\left(1 - \frac{1}{3}\right)\left(1 - \frac{1}{4}\right) = \frac{1}{4}$.
- 5p 2. Determinați abscisele punctelor de intersecție a graficului funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 3x + 2$ cu axa Ox .
- 5p 3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_5(2x - 1) = 2$.
- 5p 4. Calculați probabilitatea ca, alegând un număr din mulțimea $A = \{10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90\}$, acesta să fie divizor al lui 1000.
- 5p 5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $O(0,0)$, $A(0,3)$ și $B(4,0)$. Calculați perimetrul triunghiului AOB .
- 5p 6. Arătați că $\sin x = \frac{3}{5}$, știind că $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$ și $\cos x = \frac{4}{5}$.

SoluțiiSubiectul 1

$$1. \left(1 - \frac{1}{2}\right)\left(1 - \frac{1}{3}\right)\left(1 - \frac{1}{4}\right) = \left(\frac{2}{2} - \frac{1}{2}\right)\left(\frac{3}{3} - \frac{1}{3}\right)\left(\frac{4}{4} - \frac{1}{4}\right) = \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} = \frac{1}{4}$$

$$2. f(x) = 0$$

$$x^2 - 3x + 2 = 0$$

$$\Delta = 9 - 8 = 1$$

Se obțin soluțiile $x_1 = 1$ și $x_2 = 2$ .3. Condiții de existență $2x - 1 > 0$

$$2x - 1 = 5^2$$

$$2x = 26$$

$$x = 13$$

4. Probabilitatea unui eveniment se calculează cu formula $P = \frac{\text{numar cazuri favorabile}}{\text{numar cazuri posibile}}$

Mulțimea A are 9 elemente deci sunt 9 cazuri posibile.

Numerele 10, 20, 40, 50 sunt divizori ai lui 1000 deci sunt 4 cazuri favorabile.

$$P = \frac{4}{9}$$

5. Distanța dintre două puncte se calculează cu formula $AB = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$

$$AB = \sqrt{(4 - 0)^2 + (0 - 3)^2} = \sqrt{16 + 9} = 5$$

$$OA = 3$$

$$OB = 4$$

$$P_{\Delta OAB} = OA + OB + AB = 12$$

$$6. \sin^2 x + \cos^2 x = 1$$

$$\sin^2 x + \left(\frac{4}{5}\right)^2 = 1$$

$$\sin^2 x + \frac{16}{25} = 1$$

$$\sin^2 x = 1 - \frac{16}{25}$$

$$\sin^2 x = \frac{9}{25}$$

Rezultă $\sin x = \frac{3}{5}$ deoarece $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră matricele $A = \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$ și $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$.

5p a) Arătați că $\det A = 0$.

5p b) Verificați dacă $A \cdot (A + I_2) = O_2$, unde $O_2 = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$.

5p c) Determinați numerele reale m pentru care $\det B = 0$, unde $B = A \cdot A + mI_2$.

2. Se consideră polinomul $f = X^3 + X^2 + 4X + 4$.

5p a) Arătați că $f(-1) = 0$.

5p b) Determinați câtul și restul împărțirii polinomului f la polinomul $X^2 + 3X + 2$.

5p c) Demonstrați că $\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \frac{1}{x_3} + \frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3} + \frac{1}{x_3x_1} = -\frac{3}{4}$, unde x_1, x_2 și x_3 sunt rădăcinile polinomului f .

Subiectul 2

1.a) $\det A = \begin{vmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 0 \end{vmatrix} = 0 - 0 = 0$

b) $A + I_2 = \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

$A(A + I_2) = \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = O_2$

c) $A \cdot A = \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$

$B = A \cdot A + mI_2 = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} m & 0 \\ 0 & m \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1+m & -1 \\ 0 & m \end{pmatrix}$

$\det B = \begin{vmatrix} 1+m & -1 \\ 0 & m \end{vmatrix} = m(1+m)$

$m(1+m) = 0$

Obținem $m = 0$ sau $m = -1$.

2.a) $f(-1) = (-1)^3 + (-1)^2 + 4(-1) + 4 = -1 + 1 - 4 + 4 = 0$

$$\begin{array}{r|l}
 X^3 + X^2 + 4X + 4 & X^2 + 3X + 2 \\
 -X^3 - 3X^2 - 2X & X - 2 \\
 \hline
 -2X^2 + 2X + 4 & \\
 2X^2 + 6X + 4 & \\
 \hline
 8X + 8 &
 \end{array}$$

Catul este $X - 2$ iar restul este $8X + 8$.

c) Scriem relațiile lui Viete:

$$\begin{cases}
 x_1 + x_2 + x_3 = -\frac{b}{a} = -1 \\
 x_1x_2 + x_1x_3 + x_2x_3 = \frac{c}{a} = 4 \\
 x_1x_2x_3 = -\frac{d}{a} = -4
 \end{cases}$$

$$\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} + \frac{1}{x_3} + \frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3} + \frac{1}{x_1x_3} = \frac{x_2x_3 + x_1x_3 + x_1x_2 + x_1 + x_2 + x_3}{x_1x_2x_3} = \frac{4 - 1}{-4} = -\frac{3}{4}$$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 - 12x$.

5p a) Arătați că $f'(x) = 3(x - 2)(x + 2)$, $x \in \mathbb{R}$.

5p b) Determinați ecuația tangentei la graficul funcției f în punctul de abscisă $x = 2$, situat pe graficul funcției f .

5p c) Arătați că $-16 \leq f(x) \leq 16$, pentru orice $x \in [-2, 2]$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 5x^4 + 3x^2 + 1$.

5p a) Arătați că $\int_0^1 (f(x) - 3x^2 - 1) dx = 1$.

5p b) Calculați aria suprafeței plane delimitate de graficul funcției f , axa Ox și dreptele de ecuații $x = 1$ și $x = 2$.

5p c) Demonstrați că orice primitivă a funcției f este crescătoare pe $\mathbb{R}$.

Subiectul 3

1.a) $f'(x) = (x^3 - 12x)' = 3x^2 - 12 = 3(x^2 - 4) = 3(x - 2)(x + 2)$, $x \in \mathbb{R}$

b) Ecuația tangentei la graficul unei funcții în punctul de pe grafic de abscisă x_0 este dată de formula

$$y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$$

În cazul nostru avem $x_0 = 2$.

$$y - f(2) = f'(2)(x - 2)$$

$$f(2) = 2^3 - 12 \cdot 2 = 8 - 24 = -16$$

$$f'(2) = 3(2 - 2)(2 + 2) = 0$$

Ecuația tangentei este $y + 16 = 0$

c) Tabelul de variație al funcției este:

x	$-\infty$	-2	2	$+\infty$									
$f'(x)$	+	+	+	+	0	-	-	-	0	+	+	+	+
$f(x)$													

↗ 16 ↘ -16 ↗

Din tabelul de variație rezultă că $-16 \leq f(x) \leq 16$ pentru orice $x \in [-2, 2]$.

2.a) $\int_0^1 (f(x) - 3x^2 - 1) dx = \int_0^1 (5x^4 + 3x^2 + 1 - 3x^2 - 1) dx = \int_0^1 5x^4 dx = 5 \frac{x^5}{5} \Big|_0^1 = x^5 \Big|_0^1 = 1^5 - 0^5 = 1$

b) $Aria = \int_1^2 |f(x)| dx = \int_1^2 (5x^4 + 3x^2 + 1) dx = \left(5 \frac{x^5}{5} + 3 \frac{x^3}{3} + x \right) \Big|_1^2 = (x^5 + x^3 + x) \Big|_1^2 =$
 $= (2^5 + 2^3 + 2) - (1^5 + 1^3 + 1) = 42 - 3 = 39$

c) Fie F o primitivă oarecare a funcției f.

$F'(x) = f(x) = 5x^4 + 3x^2 + 1 > 0, \forall x \in \mathbb{R}$ de unde rezultă că F este crescătoare pe $\mathbb{R}$.